

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

ANESTEZINIŲ VAISTŲ LAIKYMO, PARUOŠIMO IR ŠVIRKŠTŲ ŽYMĖJIMO REALI PRAKTIKA VILNIAUS UNIVERSITETINĖSE LIGONINĖSE. DAŽNIAUSIOS VAISTŲ SKYRIMO KLAIDOS.

Darbo autorės. Gabriela KARDIS (V kursas), Augustė KRUČAITĖ (V kursas).

Darbo vadovė. Doc. dr. Saulė ŠVEDIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Anesteziologijos ir reanimatologijos klinika.

Darbo tikslas. Įvertinti, kaip dviejose Vilniaus universitetinėse ligoninėse laikomasi anestezijai naudojamų vaistų laikymo ir žymėjimo operacinėse rekomendacijų.

Darbo metodika. Apžvelgtos įvairių literatūros šaltinių vaistų laikymo ir žymėjimo rekomendacijos, pasitaikančios dažniausios klaidos. Literatūroje pateikta informacija palyginta su 2022-ųjų m. situacija stebėtose operacinėse bei dviejose Vilniaus universitetinėse ligoninėse dirbančių gydytojų anesteziologų-reanimatologų ir slaugytojų anestezisčių anoniminės apklausos rezultatais.

Rezultatai. Pirmą kartą perioperacinio paciento saugumo anestezijos metu tema buvo iškelta Helsinkio deklaracijoje 2010 metais. Reglamentuota, kad pacientas turi teisę būti apsaugotas anestezijos metu ir anesteziologas turi kartinį vaidmenį tam užtikrinti. Per pastaruosius metus vis dažniau skirtingose pasaulio šalyse yra vykdomos anonimiškos apklausos, kurių metu gydytojai pasakoja savo patirtis dėl klaidingo vaistų paskyrimo operacijos metu – Kanadoje 85% gydytojų anesteziologų-reanimatologų pripažino nors kartą padarę tokią klaidą, PAR šis skaičius siekė 94%, tuo tarpu JAV statistikoje užfiksuota, kad per metus tokios klaidos sukelia nuo 100,000 iki 400,000 pacientų mirčių. Visuose tyrimuose pabrėžiama, kad dauguma klaidų buvo siejamos su minimalia žala pacientui, tačiau kai kurie gydytojai pripažįsta, kad iki letalios išėities trūko labai nedaug. Tyrime, kuriame buvo siekiama įvertinti vaistų skyrimo klaidų dažnį operacijos metu, klaida įvyko 5,3% operacijų atveju. Kituose tyrimuose, kur buvo vertinamas gydytojų savarankiškai praneštų klaidų dažnis, jis siekė 0,49%, 0,37% ir 0,22%. Dauguma tyrimų patvirtina, kad dažniausiai tokios klaidos nutinka dėl žmogiškojo faktoriaus – gydytojo anesteziologo-reanimatologo darbo aplinka pilna streso, dažnai tenka daryti daug darbų vienu metu, be to, darbo metu prireikus pakeisti operacinę didėja rizika įvykti klaidai dėl skirtingo vaistų vėžimėliuose išdėstymo. Anoniminės apklausos rezultatai suskirstyti į keletą dažniausių klaidų grupių, iš kurių vyravo klaidos dėl neatidumo – 25%. Taip pat dažnai pasitaikydavo netinkamas švirkštų žymėjimas (20%) ir vaisto koncentracijos arba dozės parinkimas (20%). Kitos priežastys: panašios priešingai veikiančių vaistų etiketės (15%), netinkamas vaistų išdėstymas vėžimėlyje (10%). 5% atveju klaidos įvyko dėl vaisto praleidimo ar netinkamo panaudojimo. Vaistų išdėstyme vėžimėliuose taip pat kartojosi netinkama praktika, kuri galimai prisidėjo

prie rizikos pacientui padidėjimo. Mūsų apžiūrėtose operacinėse išdėstymo radiniai, neatitikę rekomendacijų buvo šie: dažnai skirtingi vežimėliai visose operacinėse, skirtingas vaistų išdėliojimas stalčiuose, vaistai nesudėlioti pagal panaudojimo anestezijai eiliškumą ir klases, skyreliai nepažymėti užrašais su pavadinimu ir koncentracija, ampulės laikomos vertikaliai arba uždengtas pavadinimas, didelės rizikos vaistai neatskirti specialiu žymėjimu, vietiniai anestetikai neatskirti nuo intraveninių.

Išvados. Dauguma gydytojų anesteziologų ir slaugytojų pripažįsta, kad per visą darbo patirtį yra tekę bent kartą susidurti su klaidingu vaistų paskyrimu operacijos metu, visgi didžioji dalis tokių įvykių žalos pacientui nesukėlė. Pagrindinės priežastys, dėl kurių įvyksta klaidos: neatidumas, netinkamas žymėjimas ir netinkamas vaisto koncentracijos parinkimas. Vienas iš svarbiausių paciento saugumo anestezijos metu užtikrinimo aspektų – siekti vaistų laikymo suvienodinimo ir tinkamo žymėjimo operacinėse rekomendacijų.

Raktažodžiai. Paciento saugumas; švirkštų žymėjimas; vaistų skyrimo klaidos.